

महिलांची वजाबाकी

एकनाथ शिंदे मंत्रिमंडळ गेल्या वर्षी जुलैमध्ये सतेत आले. एक वर्ष झालं तरी त्याचा पुेसा विस्तार झालेला नाही. या मंत्रिमंडळात एकही महिला नसल्याबद्दल तेव्हा टीका झाली होती. आता विस्तार झाला तरी ती कऱ्हार दूर कण्यापुरता एखाद्या महिला आमदाराचा कदाचित समावेश होईल. मध्यंतरी राज्याच्या मुख्य सचिवांच्या नियुक्तीच्या वैचाली हेच घडले. सुजाता सौनिक या सर्वांत ज्येष्ठ आहेत. मात्र त्यांना डावलून त्यांचे पती मनोज सैनिक यांची वर्णी लावण्यात आली. अलिकडे कर्नाटकमध्येही निवडणुकीच्या राजकारणात उत्तराण्याचा महिलांचे प्रमाण किंवरी कमी आहे यांची चर्चा झाली. साहिंजिकच आमदारांमध्येही ते कमी आहे. पाच वर्षांपूर्वी म्हणजे २०१८ मध्ये एकूण उमेदवारांच्या आठ टके महिला होत्या. आता २०२३ मध्ये हेच प्रमाण एकने कमी होऊन सात टक्क्यांवर आले आहे. यंदा २२४ सदस्यांच्या विधानसभेत निवडून आलेल्या महिलांचे प्रमाण केवळ पाच टके आहे. अर्थात अलिकडच्या काळात विविध राज्यांमध्ये झालेल्या निवडणुकांमध्ये कमी-आधिक हेच वित्र दिसून आले होते. हिमाचल प्रदेशात केवळ दोन टके आमदार महिला आहेत. नागांड, मेघालय ही राज्ये आदिवासीबहुल असून सार्वजनिक जीवनात तेशील महिलांचा वावरही मोकळा व भरभूर आहे. तरीही सतेच्या राजकारणापासून त्या दूर आहेत. मेघालयात अवघ्या पाच टके तर नागांडमध्ये तीन टके महिला आमदार आहेत. मणिरूपमध्ये हे प्रमाण आठ टके आहे. त्या मानाने एरवी मागास मानल्या जाणाऱ्या उत्तर प्रदेशातील स्थिती वरी आहे. तिथे एकूण उमेदवारांच्या तेरा टके महिला होत्या. आता निवडून आलेल्या आमदारांमध्ये बारा टके महिला आहेत. लोकसभेत हेच प्रमाण चौदा टके आहे. महाराष्ट्रासह बहुतेक राज्यांमध्ये महिला मंत्री झाल्या तरी त्यांच्याकडे अत्यंत दुर्युम खाती दिली जातात. महाराष्ट्रात अजूनही एकही महिला गृह किंवा अर्थमंत्री झालेली नाही. शिक्षण, समाजकल्याण व काही वेळेला आरोग्य (पुष्पा हिरे, प्रमिला टोपले) अशीच खाती महिलांच्या वाट्याला येतात. केंद्रात मात्र थोडी बरी स्थिती आहे. लोकसभेत खासदारांपैकी सध्या चौदा टके महिला आहेत. आपल्या केंद्रीय अर्थमंत्री सध्या महिला आहेत. इंदिरा गांधींच्या रूपाने प्रदीर्घ काळ महिला पंतप्रधानाही या देशाने पाहिली आहे. आश्चर्य म्हणजे, मागास समजल्या जाणाऱ्या उत्तरप्रदेश, राजस्थान, किंवा मुस्लिम दहशतवादांचे प्रबल्य असलेल्या जम्मू-काशीमीसरखाया राज्यांमध्ये यापूर्वी महिला मुख्यमंत्री होऊन गेल्या आहेत. पण महाराष्ट्र वा गुजरातमध्ये ते घडलेले नाही. संसदेत वा विधिमंडळात महिलांसाठी तेहतीस टके जागा राखीव ठेवण्याच्या भागांची चर्चा ब्याचाचा झाली आहेत. सर्व पक्षांनी त्याला तोडेखला पाठिंगावी दिला आहे. पण हा प्रस्तावमताला टाकल्यानंतर या सर्वांनी नेहमीच अवसानघात केला आहे. महिला आमदार, खासदार वा मंत्री झाल्या तरी त्या पक्षांची बंधने तोडू शकतात असे मात्र नाही. सध्या दिलीत महिला कुस्तीगारांचे आंदोलन चालू आहे. पण स्पूटी इराणी किंवा निर्मलासीताराम यांनी त्याविषयी तोडू उघडलेले नाही.

नोटावापसीचा घोळा

प्रदेशातील युरो किंवा डॉलरच्या नोटा रद्द केल्या जातात. मात्र तसेच करताना त्या बदलून घेण्यासाठी एकेक वांचाचा काळ दिला जातो. शिवाय, मुळात त्यांचा निर्णय जाहीर होताना सर्व सूचना स्पृष्ट दिल्या जातील हे पाहिले जाते. दोन हजारांच्यानोट चौंबींच्यापासीनुकीतीच जाहीर करण्यात आली. मंगळवारपासून ती प्रक्रिया सुरु झाली. पण या निर्णयात खास भारतीयाना साजेसे बेरेच घोळ घालण्यात आले आहेत. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली होती. एकीकडे तीस संटेंबरांतरही या नोटा वैध चलन राहीतल असे म्हटले होते. पण नोटावापसीची मुदत मात्र तीस संटेंबर आहे असे पुन्हा पुन्हा बजावून संगितले होते. रिझाव्हं बैंकने गेल्या आठवड्याचात निर्णय जाहीर करतानाच त्याची सुरुवात केली. नोटा रद्द होत आहेत की केवळ माधारी घेतल्या जाणार आहेत याबाबत मूळ परिपत्रकात संदिग्धता ठेवण्यात आली ह

नोटबंदीचा निषेध

उरण: २००० रुपयाच्या नोटा ३० संटोंबरच्या आत ज्याच्याकडे २००० रुपयाच्या नोटा आहेत किंवा रकम आवे ते बऱ्हक जगा करण्याचे आगाहन केंद्र शासनाने तसेच रिहर्व बऱ्हने नागरिकांना केले आहे. स्वाभिमानी शेतकी संघटनेचे रयगड जिल्हावर मध्ये कडू यांनी या नोटा बंदीचा निषेध केला आहे. नागरिकांना, जनतेला विश्वासाचे घेऊन नोटा बंदीचा निषेध केला आहे. नागरिकांना, जनतेला तसेच झासे नाही. या नोटा बंदीचा त्रास सर्वसामान्य नागरिकांना मोठ्या प्रमाणात होणार आहे.

दिन वारा

पंचांग
२४ मे २०२३, बुधवार
विक्रम संवत्-२०७९
ज्वेष्ट शके संवत्-२०४५
संवत्सर - शोभनाम
अयन- उत्तरायण
मास- ज्येष्ठ, ब्रह्म- ग्रीष्म, शुक्ल पक्ष
तिथि : पंचांग २७:०१:०६+
नक्षत्र : पुनर्सु १५:०६:२५
योग : गण्ड १७:११:३७
करण : वव १३:५७:१२
कांक्षा : वालव २७:०१:०६+
सूर्य : वृषभ
चंद्र : कर्क ०८:२०:२०
दिवंजी सन २ - १४४४
मुस्लिम मास - जिल्काद
तारीख - ४
विशेष
शुभ दिवस

सुडोकू

5	8	3		4
7	3	2	5	
			7	3
		3	6	4
9	3	7	6	5
4	6	7	9	1
	9	1		
		4	9	3
5		3	6	9

मंगळवारच्या अंकातील कोड्याचे उत्तर

9	5	7	4	1	3	8	2	6
3	1	4	6	8	2	7	5	9
6	2	8	7	9	5	4	1	3
4	8	5	3	2	6	1	9	7
2	6	9	8	7	1	3	4	5
7	3	1	9	5	4	2	6	8
1	9	3	2	6	7	5	8	4
5	4	6	1	3	8	9	7	2
8	7	2	5	4	9	6	3	1

कृषीवलच्या वाचकाना आवाहन

अलिबाग येथील श्री कच्छी जैन भवन चौटेबल द्रव्याचा वरीने अन्नदानासाठी एक अभिनव योजना आणली आहे. जिल्हा रुग्णालयात दाखल असलेल्या रुप्याच्या एका नावेबांडिकाला जेवणाची सोय करण्यात आली आहे. या योजनेत दरवर्जन किमान ७०/१० लोके जेवत करण्यात आले. या जेवणा खाच्या चर्चे प्रति दिवस ८०. ३००० असून ही देणगी देण्याच्या फोटो कृषीवलमध्ये छापाला जाईल. तरी जास्तीत जास्त लोकांनी अन्नदान सेवेचा लाख घेऊन या सामाजिक उक्तिमात्रात सहभागी व्हावे असे आवाहन. कृषीवल करित आहे.

संपर्क: ८०४५३२५६५८ (बीपीन गढवा)
९२२६०५४५५५५ (अमित शहानंद)
- मुख्य संपादक, कृषीवल
अजांशे अन्नदानाने

१. श्री. विजय गोविंद
चौधरी, वाडदिवस,
पांडी, वसई

अवकाळी, उन्हाचा उत्पादनावर परिणाम

१५ दिवस राहणार हापूसचा हंगाम

१. नवी मुंबई | वार्ताहर |
कोणतातील हापूस आंब्याचे उत्पादन चांगले होईल अशी अपेक्षा व्यक्त करण्यात येत होती. परंतु दरम्यानच्या कालावधीत हवामान बदल, अवकाळी, कडक उन्हाळ्याने उत्पादनावर पाणी फेरले असून यंदा अवधे १६ टक्के ते १८ टक्के उत्पादन आहे. मुंबई कृषी उत्पादनावर कमी प्रमाणात हापूस दाखल होते तर हापूसचा खरा हंगाम हा एप्रिल-मे महिन्यात असतो. मात्र यंदा हापूसच्या प्रमाणात दाखल होण्याचे उत्पादनावर प्रमाणात चांगले आवाहन आहे.

भीतीपोटी वेळे आधीची फळाची तोडणी

मागोल वर्षी समाधानकारक पाझर पडत्याने यंदा हापूस उत्पादन चांगले असेल अशी अपेक्षा असताना वेळेवेळी हवामानात होण्याच्या बदलाताच फटका आंब्याला बसला. उणा- दमट हवामान, वातावरण बदल, अवकाळी पासवानांने हापूसच्या अवधीत उत्पादनाला अधिक फटका बसला आहे. जानेवारी-मार्च दरम्यान कमी प्रमाणात वाजावर हापूस दाखल होते तर हापूसचा खरा हंगाम हा एप्रिल-मे महिन्यात असतो. मात्र यंदा हापूसच्या हंगामाचे उत्पादन विशेष मिळाले.

त्यामुळे शेतातील हापूस कमी झाला असून एप्रिल-मे महिन्यात ८०-९० हजार पेट्या दाखल होणारी आलक घटली. एप्रिल मध्ये ३०-४० हजार पेट्या तर मे महिन्यात २०-२५ हजार पेट्या दाखल झाल्या. यामध्ये अतिउंची मोठा हापूस आतां काळवडत आहे. साधारणत: मोठ्या आकाराच्या हापूस आंब्याच्या ५ डॅक्जन पेटीत ८-१० आबू खारव निघत आहेत.

यंदा हापूसचे उत्पादन अत्यल्प असल्याने हापूसप्रेमीना त्याची चव चाखता आली नाही. हापूसचा हांगम मे अखेर सुंपूर्ण येईल असे म्हणायचा संज्ञय प्रिपेल यांनी व्यक्त केले. त्यामुळे कमी प्रमाणात दाखल होण्याच्या मात्र यंदा महिन्यात उत्पादन त्याची चव चाखता आवाहन आहे.

यंदा हापूसचे उत्पादन अत्यल्प असल्याने हापूसप्रेमीना त्याची चव चाखता आली नाही. हापूसचा हांगम मे अखेर सुंपूर्ण येईल असे म्हणायचा संज्ञय प्रिपेल यांनी व्यक्त केले. त्यामुळे कमी प्रमाणात दाखल होण्याच्या मात्र यंदा महिन्यात उत्पादन त्याची चव चाखता आवाहन आहे.

शब्दकोडे क्र. १३३

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१३	१४	१५	१६						१७	१८	
१९		२०						२१	२२	२३	२४
२५								२६	२७	२८	
३०								३१		३२	३३
३४								३५		३६	३७
३८								३९		४०	४१
४२								४३		४४	४५
४६								४७		४८	४९
५०								५१		५२	५३
५४								५५		५६	५७
५९								५८		५९	६०
६३								६४		६५	६६

आडवे शब्द: १. उडेंड. २. दाढी. ३. कर्ण. ४. कर्ण. ५. दाढी. ६. दाढी. ७. दाढी. ८. दाढी. ९. दाढी. १०. दाढी. ११. दाढी. १२. दाढी. १३. दाढी. १४. दाढी. १५. दाढी. १६. दाढी. १७. दाढी. १८. दाढी. १९. दाढी. २०. दाढी. २१. दाढी. २२. दाढी. २३. दाढी. २४. दाढी. २५. दाढी. २६. दाढी. २७. दाढी. २८. दाढी. २९. दाढी. ३०. दाढी. ३१. दाढी. ३२. दाढी. ३३. दाढी. ३४. दाढी. ३५. दाढी. ३६. दाढी. ३७. दाढी. ३८. दाढी. ३९. दाढी. ४०. दाढी. ४१. दाढी. ४२. दाढी. ४३. दाढी. ४४. दाढी. ४५. दाढी. ४६. दाढी. ४७. दाढी. ४८. दाढी. ४९. दाढी. ५०. दाढी. ५१. दाढी. ५२. दाढी. ५३. दाढी. ५४. दाढी. ५५. दाढी. ५६. दाढी. ५७. दाढी. ५८. दाढी. ५९. दाढी. ६०. दाढी. ६१. दाढी. ६२. दाढी. ६३. दाढी. ६४. दाढी. ६५. दाढी. ६६. दाढी. ६७. दाढी. ६८. दाढी. ६९. दाढी. ७०. दाढी. ७१. दाढी. ७२. दाढी. ७३. दाढी. ७४. दाढी. ७५. दाढी. ७६. दाढी. ७७. दाढी. ७८. दाढी. ७९. दाढी. ८०. दाढी. ८१. दाढी. ८२. दाढी. ८३. द

